

Univerzita Karlova v Praze
Pedagogická fakulta
Katedra české literatury

VLASTNÍ LITERÁRNÍ TVORBA S KOMENTÁŘEM
OWN LITERARY WORK WITH COMMENT

Vedoucí bakalářské práce: doc. PhDr. Ondřej Hník, Ph.D.
Autorka BP: Milena Řídká
Radkovice u Budče 46, Dačice 380 01
Učitelství pro mateřské školy
prezenční studium
Rok dokončení BP: 2014

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma Vlastní literární tvorba s komentářem vypracovala pod vedením PhDr. Ondřeje Hníka, PhD. samostatně s použitím uvedené literatury. Dále prohlašuji, že elektronická verze BP je identická s tištěnou podobou. Tato bakalářská práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze 3. 4. 2014

Podpis:

Poděkování

Děkuji PhDr. Ondřejovi Hníkovi, PhD. za odborné vedení, veškeré cenné a odborné rady, trpělivost a čas, který mi poskytl během zpracování této bakalářské práce.

Dále bych chtěla poděkovat mé rodině za trpělivost a podporu po celou dobu studia.

OBSAH

OBSAH	4
1. ÚVOD.....	6
2. VLASTNÍ TVORBA	8
2.1. Prozaická varianta (zamýšlená předloha k přebásnění)	8
2.2. Konečná varianta pohádky se zvířecím hrdinou ve verších.....	13
3. VLASTNÍ KOMENTÁŘ	26
3.1. Volba literární produkce	26
3.2. Geneze díla.....	26
3.3. Výběr titulu	29
3.4. Rým.....	30
3.5. Charakteristika postav	31
3.6. Implicitní čtenář	32
3.7. Záměr díla	33
3.8. Ilustrace a konečná úprava tvorby	34
3.9. Závěr.....	35
4. POSUDKY TVROBY	37
4.1. Posudek odborníka	39
4.2. Posudek učitelky MŠ.....	40
4.3. Posudek laika	42
5. VYJÁDŘENÍ K POSUDKŮM	44
5.1. Vyjádření k posudku odborníka.....	44

5.2. Vyjádření k posudku učitelky mateřské školy.....	45
5.3. Vyjádření k laickému posudku	46
6. POUŽITÉ ZDROJE	48
7. RESUMÉ	50
8. RESUME	51
9. KLÍČOVÁ SLOVA	52
10. KEYWORDS.....	52
11. PŘÍLOHY.....	53

1. ÚVOD

Už jako malá holka na základní škole jsem se pokoušela o svou první literární produkci. Vždy se jednalo o poezii. Tehdy jsem začínala krátkými básněmi pro rodinné příslušníky k jejich narozeninám či jmeninám. Mé tehdejší prvotní pokusy byly vždy velmi pozitivně přijaty, a proto mě to motivovalo k další a další produkci. Tím bych chtěla naznačit, že motivace pro mne tehdy byla opravdu velice důležitá. Myslím, že v tomto oboru je právě motivace tím nejdůležitějším prvkem, který popostrkuje stále vpřed. Proto by se každý, kdo se pokouší napsat byť sebemenší literární tvorbu, neměl bát této hry s písmenky.

Moje další literární pokusy ale vždy zůstaly zavřené raději doma v šuplíku. Opět se jednalo o poezii, a to konkrétně o krátké a jednoduché příběhy inspirované vlastními zážitky. Tímto jsem si našla svůj koníček a zábavu pro volné chvíle. Potom však přišla doba, kdy jsem začala navštěvovat střední školu a kvůli náročnější studijní přípravě na tento koníček už bohužel nezbýval potřebný čas.

Když jsem se dozvěděla o možnosti psát vlastní literární tvorbu s komentářem na PedF UK v Praze (figurovala v nabídce témat BP a DP na KČL) jako svou bakalářskou práci, měla jsem hned ve volbě tématu jasno. Moje počáteční představa však byla až příliš růžová. Naivně jsem si myslela, že napsat tvorbu pro děti nemůže být vůbec nic těžkého. V té době jsem ale ještě netušila, jak velké a náročné sousto jsem si pro svou závěrečnou práci zvolila.

Já sama mám k literatuře opravdu velmi blízko. Jsem vášnivý čtenář, ať se jedná o jakýkoliv literární žánr pro děti i dospělé. Není proto tajemstvím, že jsem při čtení vždy intelektuálně vzrušena. Vždyť nejedno literární dílo v nás vzbuzuje umělecké zážitky.

Vždy jsem si přála napsat kvalitní literární dílo, proto jsem velice ráda, že jsem se o to tímto směrem alespoň mohla pokusit. Ani tak jsem však ani v nejmenším nečekala, že se mi kvalitní literární dílo opravdu napsat podaří.

2. VLASTNÍ TVORBA

2.1. Prozaická varianta (zamýšlená předloha k přebásnění)

Zvědavé koťátko

„Už zítra se brány naší zoologické zahrady otevřou!“ hlásá plakát připevněný na bráně v jedné malé ZOO. A právě v tento den sem přichází nový ošetřovatel a s ním i jedno sice malé, ale zato velmi zvědavé koťátko. Sotva však do ZOO dorazí, už se koťátko vydává na průzkum nového prostředí. A že je opravdu co zkoumat. Třeba si po cestě najde i nějaké nové kamarády.

Ještě ani není dál než pět kroků a z dálky vidí první zvířátka, která ještě nikdy předtím neviděla.

„Co je to za podivná zvířátka? Vždyť mají hlavy až v nebi. Ty musí mít ale rozhled. Kdyby ta zvířátka neměla tak dlouhé krky, vsadilo bych se, že to jsou krávy,“ přemýšlí koťátko.

„Dobrý den, já jsem koťátko, jsem tu nové a taková zvířátka, jako jste vy, jsem ještě nikdy neviděla,“ představuje se koťátko velmi nahlas, aby je bylo tam nahoru vůbec slyšet.

„Dobrý den, koťátko, my jsme žirafy. Zrovna snídáme zeleň stromů, jestli se chceš nasnídat s námi, rády se s tebou rozdělíme,“ odpovídá jedna z žiraf.

„Já a listí? To není nic pro mne. Já raději mlíčko. Ale moc by mne zajímalo, jak to děláte, když jdete spát? Vždyť máte tak dlouhé krky,“ ptá se zvědavě koťátko.

„My, milé koťátko, odpočíváme většinou ve stoje. Ale tady moje mladší sestra si k odpočinku sedne a hlavu si vždy opře o zadek,“ povídá s úsměvem žirafa.

„To je mi ale záhada. Jak můžete spát ve stoje? Vždyť vám musí padat hlava únavou,“ drmolí koťátko. To už ale žirafy, zabrány do své snídani, neslyší, tak se koťátko vydává dál na průzkum a u toho si vesele prozpěvuje.

Netrvá dlouho a narazí na další zvířátka. Oproti žirafám jsou sice menší, ale mnohem živější. Skáčou ze stromu na strom, dlouhé ocasy jim visí dolů a vypadají, že jsou pro každou lumpárnu.

„Dobrý den, já jsem koťátko, jsem tu nové a hledám kamarády,“ povídá koťátko.

„My jsme opice a teď zrovna hrajeme na babu, pojď hrát s námi, kotě,“ zve ke hře jedna z opic.

„Dnes ne, ale třeba zítra přijdu a budu hrát s vámi. A to celý den hrajete na babu?“ ptá se koťátko s vykulenýma očima.

Opice se začnou smát a jedna odpovídá: „Celý den ne. Hrajeme i jiné hry. Třeba se předháníme, kdo udělá větší škleb. Také si hrajeme s míčem nebo se houpeme na laně. Nejlepší hra je však šlupkovaná. My totiž rády banány. A když banán vyloupneme a sníme, tak potom hrajeme šlupkovanou. To mrskáš slupky kolem a snažíš se někoho trefit, víš? Zrovna včera jsem dostala slupkou mezi oči. Jen to plesklo. Ještě teď tam mám bouli, vidíš? Zítra budeme hrát hru zrcadlo. To zase závodíme v tom, kdo nejlépe napodobí děti, které se na nás přijdou podívat. Joj, to bude sranda. Už aby byl zítřek,“ zasní se rozjařená opice a opět se zapojí do hry.

„To jsou mi ale čísla,“ pomyslí si kotě a raději se vydává dál prozkoumávat ZOO, až narazí na podivného ještěra. Kotě ani chvilku nezahálí a už se s ním dává do řeči.

„Ty jsi ale podivný ještěr. A jakou máš zvláštní barvu,“ podivuje se koťátko.

„Já jsem chameleon. A když přijdeš zítra, tak budu mít barvu zajisté jinou. Umím totiž měnit barvu třeba podle nálady. Teď mám náladu na jedničku, protože už zítra se naše ZOO otevírá. Už zítra mohu všem dětem předvést, co umím,“ povídá chameleon a dále vypravuje: „Největší zábava ale je, když má přijít ošetřovatel, aby mi dal najíst. To já si s ním vždycky hraji Na schovávanou a změním barvu tak, aby mě hned nenašel. Tuhle mě třeba hledal celé dopoledne a přitom mě měl přímo na očích,“ směje se chameleon.

Najednou zpozorní a jeho zrak se zaujatě soustředí na mouchu, která se k němu pomalu přibližuje. Ten na nic nečeká a vystřelí dlouhatánským jazykem tak rychle, že to koťátko sotva zpozoruje. Raději se s chameleonelem rychle rozloučí a po cestě přemýšlí, jaké by to asi bylo, kdyby i ono mohlo měnit barvy podle toho, jak se cítí. Do přemýšlení se však ozve náhlé hlasité zatroubení.

„No ne? Někdo tady pořádá koncert?“ pomyslí si koťátko a už se dává do řeči s dalším obyvatelem zahrady: „Páni, ty máš krásnou trumpetu. A jak pěkně na ni hraješ!“

„To není trumpetu. Já jsem slon a to je můj chobot. Slouží mi jako ruka tvému pánovi. Chobotem si třeba podávám potravu, víš?“ směje se slon nevědomosti koťátka.

„Aha,“ odpoví koťátko a raději se loučí. Nerado by, aby na ně mohutný slon nechtě šlápnul. Zamíří proto po cestě dál.

Tu vidí cosi u pavilonu viset hlavou dolů. „Vždyť ti bude špatně,“ křičí koťátko.

„Kdo mě to budí? Neruš! Jsem netopýr a spím. Jestli si chceš se mnou povídat, přijď, až se setmí,“ povídá rozespale netopýr.

„Večer sotva přijdu. To chodím spát zase já,“ odpovídá kotě a hopsá dále kupředu.

„Jééé, támhle je další zvířátko! A jak srandovně skáče. Musím se jít blíže podívat.“

Netrvá dlouho a kotě se představuje dalšímu obyvateli ZOO: „Dobrý den, já jsem koťátko. A jaké zvířátko jsi ty? Tebe ještě neznám.“

„Já jsem přece klokan,“ říká a z kapsy na břicho vykoukne ještě menší klokan, čemuž se koťátko hlasitě zasměje.

„To je moje dcerka,“ představuje klokan své klokaní mládě. „Přicestovali jsme teprve včera. Dovezli nás z daleké Austrálie. Kdybys vidělo tu cestu. Panečku, jak dlouho jsme cestovali. Zprvu lodí. Tam se mi dcerka poblinkala. Asi z toho houpání na vlnách. Ale konečně jsme tady a moc se nám tu líbí. Těšíme se na otevření ZOO. V Austrálii jsme také byli v ZOO a byla to sranda,“ vypráví s úsměvem přátelský klokan.

„Také se těším, protože jsem nikdy v žádné jiné ZOO nebylo. Přistěhovalo jsem se dnešní ráno,“ odpovídá koťátko a zase se uctivě loučí, aby dál pokračovalo v prozkoumávání.

A jak tak pokračuje dál v cestě, tak málem v zamyšlení spadne do modře bazénu. „Tak to bylo o fous,“ pomyslí si kotě.

V bazénu dokonce zahlédne plavat jakési zvíře, které se najednou ve vteřině vymrští nad hladinu a skočí zpět po hlavě do vody. Než koťátko přispěchá blíž, plavec předvede další akrobatický kousek. Vymrští se z vody a proskočí kruhem připevněným nad hladinou.

„Tak to asi ryba nebude,“ uchechtne se koťátko a už se představuje: „Dobrý den, já jsem koťátko. Jsem tu nové a hledám kamarády.“

„Já přece vím, kdo jsi. Vždyť si o tom, že po ZOO chodí jedno malé zvědavé koťátko, cvrlikají i vrabci na střeše. Já jsem lachtan. Ted' cvičím na vystoupení, které předvedu zítra dětem. Však se také můžeš přijít podívat.“

„Ano, přijdu se podívat rádo. Ted' už ale musím domů. Začíná se pomalu stmívat. Určitě už mě můj pán hledá a také mám hlad. Listí ani banánů jsem se nenajedlo. Porad', lachtane, kudy za mým pánem?“

„To já ti moc neporadím, ale zkus sovu. Je velmi moudrá, určitě ti ráda cestu ukáže. Tamhle je, vidíš?“ ukazuje lachtan ploutví.

Koťátko na nic nečeká a už se rozbíhá pro radu za sovou: „Dobrý den, sovo. Jsem koťátko a hledám cestu k mému pánovi.“

„Ano, vím, kdo jsi. Ráda ti poradím. Rada je však jednoduchá, protože jsi skoro na místě, jen se stačí podívat támhle za ty stromy. Než ale odběhneš, dám ti jednu hádanku: Je to malé chlupaté, domů jde až po páté. Neví cestu, jde pro radu za moudrou sovou na radu.“

„To jsem přece já! To už je tolik hodin? Jemináčku. Děkuji, sovo,“ křičí ještě koťátko a upaluje, co mu packy stačí. Vždyť na prozkoumávání ZOO má ještě tolik času. Jistě nevidělo všechna zvířátka. Však už se těší na další nový den.

„Či či,“ volá pán svoje kotě zrovna k večeři.

„Akorát včas,“ pomyslí si koťátko a hladově se vrhá na misku s mlékem, aby o chvíli později upadalo do říše snů.

A o čem se koťátku zdá? Přece o ZOO, o svém novém domově. O tom, jak se konečně brána ZOO pro všechny otevírá, jak se opice před dětmi ve šklebu předhání, jak slon pořádá koncerty, lachtan předvádí svoje kousky, sova klade hádanky a také o tom, jak jsou všechna zvířátka v téhle ZOO šťastná.

2.2. Konečná varianta pohádky se zvířecím hrdinou ve verších

Zvědavé koťátko

„Od zítřka v ZOO budou denně
pro všechny dveře otevřené.“

Tot' hlásá plakát na bráně
v zoologické zahradě.

A právě dnes jde sem
i nový ošetřovatel.
Společně se svým kotětem
je novým obyvatelem.

Kotě však je zvědavé velice,
musí se seznámit s prostředím.
Už se těší, jak stovky a tisíce
zvířátek pozná a uvidí.

A tak jde kotě do zahrady
prožít nové zážitky,
najít svoje kamarády
dřív, než začnou prohlídky.

A už z dálky na první pohled
zvířátek neznámých všímá si.
„Páni, ty musí mít ale rozhled.

Vždyť mají hlavy až v nebesích.“

Čtyři nohy a krk dlouhý,
ocas a skvrny na těle.
K tomu uši a dva rohy:
„Co jste zač, mí noví přátelé?“

„Nám žirafy se říká přeci,
i děti znají tyhle věci.
Teď jsme zrovna na snídani,
tak se přidej, pojd' jíst s námi.
Listí je dost i pro kotě,
Tak neváhej, my zveme tě.“

„To já radši mlíčko jím,
v listí moc si nehovím.
Zajímalo by mě ale moc,
jak odpočíváte přes černou noc?
Vždyť tak dlouhé krky máte.
Jak do pelíšku je poskládáte?“

„Jak my v černé noci spíme?
My většinou si postojíme.
Ale třeba moje sestra,
ta spí jinak. Třeba dneska
ve stáji se posadila
a hlavu na zadek položila.“

„To je mi ale podivné spaní,
já radši ležím v pelíšku.
Jinak bych, to ale sranda není,
padalo únavou na šišku.“

Zabrány zase do listí,
dosahující až k oblakům,
žirafy kotě už neslyší,
a tak jde dále na průzkum.

Vtom již z dále vidí
další zvířátka.
Ta chvilinku neposedí.
Jako koťátka.

Ze shora visí jim dlouhé ocasy
a jsou snad pro samou neplechu.
Po stromech skáčou v každíčkém počasí,
kotě je sleduje bez dechu.

Za ocasy větve se chytí,
to není žádný problém.
A pak zase s větrem letí
skoky z kmenu na kmen.

„Já jsem koťátko, dobrý den,

a jsem tu v ZOO nové.
Rozhlížím se tu drobátko,
jste snad kouzelní skřítkové?“

„My jsme, kotě, opice
a rády hrajem si velice.
Zrovna hrajeme na babu,
tak nepokaz nám zábavu.
Pojď si zahrát s námi,
ať nehrajeme sami.“

To ale kotě nezvládne,
takhle rychle skákat.
Pak ho ale napadne
hra, kde bude pikat.

„Zítra si na schovku zahraju.
A to celý den hrajete na babu?“

Opice se začnou smát
a za břicho se popadat.

„Her přece velká spousta je,
třeba kdo líp tancuje.
Nebo si s míčem házíme,
dovádíme a lezeme
i po laně,

to je taky zábavné.

Máme taky zábavu –
soutěžení ve šklebu.
Ten, kdo škleb udělá lepší,
sklidí počet bodů větší.

Teď mě tak náhodou napadlo,
zítra si zahrajem zrcadlo.
To je také kopec randy,
napodobit pány, dámy
nebo děti, kočička,
už ať je zítřek brzičko.

Nebo hra na šlupkovanou,
to jdou všechny žerty stranou.
To zas banán vyloupneš
a někam jej hodíš.
Pak už jenom sleduješ,
zda někoho trefíš.“

„Tak tedy zítra, nashledanou,“
loučí se s nimi koťátko.
A ví, že nechce šlupkovanou
nikdy hrát, byť nakrátko.

Po cestě si prozpěvuje

známé písničky.
Do rytmu si poskakuje,
pozor na cvrčky!

Tu potká zvířátko další,
tak hned jde blíže k němu.
To je však velice zvláštní,
však z něj má ono trému.

„Ty jsi mi ale ještěrka podivná.
Ale jak nádherně jsi zbarvená.“

„To se o mně přece ví,
že měním svoje zbarvení.
Když je špatná nálada,
tak jsem třeba do hněda.
A když mám ji dobrou,
vyberu si modrou.
Já chameleon přeci jsem,
to zaručím ti podpisem.
Zítra všem dětem již předvedu,
co všechno já s barvami dovedu.“

„A jestlipak také ty
máš své oblíbené hry?“

„Nejvíce se bavím tím,

čím chovatele překvapím.
Schovat se mu pod zbarvení
pro mě žádná dřina není.
A tak splynu s prostředím
a koukám, jak se soustředí.
Když už skoro smíchy brečím,
ukážu se mu já přeci.
To už ale smích je dvojí
a dostávám stravu svoji."

V tom jeho zrak ostře hledí
na malou mouchu černou.
Nehnutě on stále sedí,
čeká na chvíli vhodnou.

Najednou svůj jazyk dlouhý
vystřelí po hmyzu bezbranném.
Ta akce trvá okamžik pouhý,
sotva to kotě postřehne.

Vidělo dost to kotě malé,
ještě mu stačí zamávat.
Bylo by však dokonalé
též umět barvy ovládat.

Náhle z dálky slyší zvuk.
„Copak tohle bude zas?

Koncert? A snad odtamtud?
Tak rychle, ať ho stihnu včas.“

Tu vidí zvíře obrovské!
Jak to, že tak vyrostete?

„Ty tu krásně vytrubuješ.
Jak to děláš? Na co hraješ?“

„Já jsem velký šedý slon,
svým chobotem hraju jak na trombon.“

„Tak já radši půjdu dál.
Měj se hezky, slone.
Ještě bys mě zašlapal,
a to by byla škoda. No ne?“

Teď zas vidí u pavilonu
ptáka neznámého.
„Vždyť on visí hlavou dolů.
Mám zavolat pomoc? Haló!“

„Kdo mě to budí ze spánku?
Já přeci netopýr jsem –
probudím se až se sluncem v červánku,
nemám teď čas hovořit s kotětem!“

Po cestě tedy pokračuje
a zpívá známé písničky.
Do rytmu hudby poskakuje,
pozor, kotě, na cvrčky!

Támhle skáče srandomně
zvířátko pro kotě podivné.
Snad není ani možno,
že takhle skáče snožmo.

Drobná hlava, tělo větší,
ocas dlouhý mohutný má.
Skoky ze všech snad nejlepší
a něco na bříšku mu dřímá.

To je snad vak na tom bříše.
Ale co to tam zvíře schovává?
Tu vykoukne z něj mládě tiše,
toť vyřešená záhada.

„Já jsem tu nové, kotě jsem,
tak nestyd' se a pojd' blíž sem.

„My přijeli jsme teprv včera –
já a tady moje dcera.
Klokani jsme z Austrálie –
z dalekého kontinentu.

Tu cestu jen tak někdo nezažije.
Ještě teď mám dcerku jako pacientku.

Na lodi to tak houpalo,
že z toho nám bylo špatně.
Na nářky naše se vůbec nedbalo,
nebyly nám nic platné.

Ale konečně jsme dorazili,
je to tu opravdu paráda.
Konečně jsme tady v cíli,
naš domov je zoologická zahrada.“

„Tak já přijdu zítra zase.“
A kotě jde dál po své trase.

Co to kotě v dáli vidí?
„To je přece bazén!“
A co se v něm kupředu řítí?
„Asi nějaký blázen.“

Špičatý čenich, husté vousy,
ploutve místo paciček.
V bazénu dělá skvělé pózy,
takový vodní červíček.

„Že by tohle byla ryba?

Kdo jiný takhle plave?“
Kotě je opět na pochybách
a křičí naň: „Buď pozdraven!“

„Vítám tě v mém království!
Kdo jsi, to už dávno vím.
I vrabci si to povídají,
všichni už tě tady znají.

Lachtan já jsem
a nejradši plavu
v bazénu mém
dětem pro zábavu.
Umím skoky, přemety,
jsem lepší nežli atleti.

Trénuji na vystoupení
tu v zoologické zahradě.
Zítra už je otevření,
tak nacvičuji ve vodě.
Přijď se také podívat,
jak ve vodě umím čarovat.“

„Děkuji ti za pozvání,
přijdu zítra zrána.
Už ale nastává stmívání,
porad' mi, kde mám pána?“

„Já nemám moc dobré rady,
zkus se zeptat támhle sovy.
Ta má dobré nápady,
určitě ti napoví!“

Kotě běží rychle za ní,
sova je moudrá, to se ví.
Snad bude mít tedy zdání
a na otázku zodpoví.

„Kudy, kotě, zpátky domů?
To je moc lehká otázka.
Stačí se kouknout za kmeny stromů.
Vidíš? U toho běláška.

To bych já ale nebyla,
kdybych ti hádanku nedala!

Je to malé chlupaté,
domů jde až po páté.
Neví cestu, jde pro radu
za moudrou sovou na radu.“

„To já přeci jsem!
Už je tak vysoký čas?
Musím honem za pánem,

at' přijdu k večeři včas.“

A už z dálky pána slyší,
jak jej volá k večeři.
To hlasité či či či či
slyší snad i ještěři.

Koťátko má velký hlad,
vrhá se na svou misku.
Neuplyne ani snad
chvíle a mléko je v bříšku.

Pak upadá do říše snů.
A o čem se mu zdá?
Jak po zbytek dalších dnů
je otevřená zahrada.

3. VLASTNÍ KOMENTÁŘ

3.1. Volba literární produkce

Jelikož jsem již z předchozích literárních pokusů věděla, že k psaní poezie mám mnohem blíže než k próze, rozhodla jsem se na počátku své literární tvorby jen pro poezii. Tedy pohádku pro děti ve verších.

Zpětně si ale uvědomuji, jak velmi jsem ráda za podnět, který záhy přišel, a to od mého vedoucího bakalářské práce. Proč bych nemohla napsat pohádku nejprve v próze, která bude předlohou pro následné přebásnění? To se mi jevilo jako opravdu velice dobrý a originální nápad, a tak jsem tento nápad začala postupně realizovat.

3.2. Geneze díla

Na úplném počátku mojí literární tvorby stála ta nejdůležitější otázka, která se netýkala ničeho jiného než tématu: O čem pohádku napsat?

Jako svůj cíl jsem chtěla napsat samozřejmě poutavý příběh s výraznou estetickou funkcí pro děti, ale i tak trochu naučný. Aby se děti z příběhu nenuceně něco nového a zajímavého dozvěděly, ale na druhou stranu, aby toho na ně nebylo příliš.

Jako zajímavé prostředí jsem nakonec zvolila zoologickou zahradu. Myslím si, že toto téma je aktuální a dětem blízké. Neznám snad žádné malé dítě, které by nemělo rádo exotická zvířátka. A myslím, že pohádek o zoologické zahradě není přespříliš, proto jsem zvolila pohádku s tímto tématem.

Musím se přiznat, že původně jsem dokonce měla vymyšlený jiný příběh. Sice nesl prostředí zoologické zahrady, ale příběh byl zcela odlišný od konečné tvorby. Tento počáteční nápad vedl až ke zpracování celého příběhu

v próze. Původní verze mi zabrala neskutečně dlouhou a v pozdějším zjištění i úplně zbytečnou dobu. Po napsání jsem totiž zjistila, že mě dostatečně nenaplnuje a že nesplňuje moje očekávání., tudíž jsem bohužel znova musela začít od nuly. A právě takto nějak si představuji, že probíhá vznik literární tvorby v praxi zavedených spisovatelů. Každý vidí již hotové literární dílo, „produkt“, tedy výsledek autorovy činnosti, méně si potom každý uvědomuje proces vzniku díla, který není tak jednoduchý, jak se na první pohled možná může mnohým zdát.

Naštěstí mě brzy napadl nový námět, který se mi opravdu líbil. Námět byl neotřelý a myslím, že také originální, blízký dětem a blízký i mě, což jsem právě potřebovala – psát o něčem, co je blízké nejen dětem, ale i mě, jakožto autorovi. S tímto námětem se i shoduje závěrečná verze tvorby a já byla konečně spokojená. Jako hlavní událostí příběhu však mělo být otevření zoologické zahrady, které se ale v pohádce bohužel poněkud ztrácí.

Na počátku své tvorby jsem si zalistovala v mnoha dětských encyklopediích, abych našla některé zajímavé informace o zvířatech, které mi přišly vhodné zapojit do příběhu. Poté jsem si načrtla hrubou kostru celého příběhu a následně jsem se snažila napsat pohádku v próze. Do koncové podoby jsem však tvorbu nesčetněkrát upravovala. Zjistila jsem, že s odstupem času se na svou literární tvorbu totiž dívám úplně jinak. Jeden den se mi sice líbila, ale druhý den už jsem zase nacházela místa, která se mi nejevila příliš uspokojivě. Nejtěžší pro mne byla návaznost jednotlivých motivů příběhu a plynulost smysluplného textu. Uvědomila jsem si, že text by měl plynout ve stejném duchu po celou dobu.

Po další vcelku dlouhé době, když se mi pohádka tedy konečně zamlouvala jako celek, jsem mohla začít postupně s jednotlivými verši.

Musím však podotknout, že napsáním pohádky v próze jsem si i značně ulehčila psaní veršů, neboť jsem si tím přesně ujasnila kompozici celého textu.

Verše jsem nepsala od počátku příběhu do konce, ale vždy jsem si vybrala část, na kterou jsem měla zrovna chuť. Začínala jsem kupříkladu úsekem, kde figuruje chameleon, který se vyskytuje uprostřed příběhu a pokračovala úsekem s opicemi, které do příběhu vstupují již před chameleonelem. V úplném závěru své literární tvořivosti jsem napsala teprve první dvě čtyřverší poezie.

Svoji literární tvorbu píšu v každém případě zásadně vlastnoručně na papír, tudíž i zde tomu nebylo jinak. Kdybych byla vázaná pouze na vymoženost v podobě počítače, byla bych také vázaná na určitý prostor, kde psát mohu a kde to z technických důvodů prostě nelze. Papír a tužku s sebou člověk sbalí do příručního zavazadla během několika vteřin a navíc tyto psací potřeby váží mnohonásobně méně než notebook. Je to zvláštní, ale když píšu vlastnoručně na papír, je pro mne vše mnohem přehlednější, lépe se v návrzích a všelijakých nápadech vyznám, i když to na první dojem působí velice nepřehledně.

Můj básnický zápisník se postupně zaplňoval jednotlivými verši a poznámkami. Různé šifry a odkazy byly zapsané chaoticky všude po několika stránkách. V tom chaosu se mohl vyznat jedině sám autor, tedy já. Na některé verše vznikalo dokonce několik variant, ze kterých jsem si potom nerozhodně vybírala. Do psaní jsem se pustila s počátečním nadšením a euforií. Psala jsem všude, kde se dalo. V posteli, v autobuse, v tramvaji, kde se mi dokonce několikrát podařilo přejet cílovou stanicí. Psala jsem dokonce i u oběda či ve vaně. Všechny nápady jsem ze sebe chrlila jeden za druhým. Jasně byl znát půst mé vlastní tvorby od let, kdy jsem začala navštěvovat střední školu.

Jak už jsem se již výše zmínila, psaní veršů pro mne je a nejspíše ještě pořád bude zábavou. To bylo i v tomto případě, ovšem ne pořád. Ano, ze začátku jsem sice pracovala s nadšením a vysokým nasazením, s postupem času se ale vytrácely nápady, tudíž trochu i to nadšení. Dní, kdy jsem seděla a urputně přemýšlela nad verši, které jsem prostě nemohla dát smysluplně dohromady, přibývalo, a čas letěl jako o závod. Počáteční produkce byla snad desetinásobná. Hodiny a hodiny jsem přemýšlela nad jedním veršem, a když jsem ho konečně vymyslela, nechápala jsem, proč mě to nemohlo napadnout dříve, vždyť je to tak snadné. Někdy jsem dokonce měla chuť to vzdát.

Opravdu jsem nečekala, kolik úsilí a duševní práce mě tato literární tvorba bude stát. Když jsem však dopsala poslední verš příběhu, měla jsem vyhráno. Ten pocit úlevy a štěstí, že jsem to zvládla, byl opravdu osvobozující a nezapomenutelný.

Několik desítek chaoticky popsaných stran teď už jen zbývalo poskládat do konečného příběhu. Při každém nálezů toho správného dílu, který jsem na všech listech hledala, jsem jákala jako malé dítě, když najde správný dílek své skládky puzzle.

3.3. Výběr titulu

Nedílnou součástí významové stavby díla/textu je samozřejmě také titul, který literární dílo myšlenkově a vlastně také duchovně zastupuje. Rozhodla jsem se nakonec pro jednoduchý tematický titul *Zvědavé koťátko*, protože jsem chtěla vyzdvihnout hlavní postavu, kterou ztvárňuje právě ono koťátko. A aby nebyl titul jen suchým a obyčejným názvem *Koťátko*, přidala jsem proto jeho nejviditelnější a v příběhu také nejdůležitější vlastnost, která je i dětem velmi blízká, a to zvědavost.

V návrzích na titul se dále vyskytovaly ještě dva. První popisný a dějový titul *Jak kotě do zoologické zahrady přišlo* a druhý byl lokalizační, a to *V zoologické zahradě*. Druhý jsem zavrhl rovnou. Potřebovala jsem v názvu vyzdvihnout hlavní postavu zvědavého kotěte. Rozhodovala jsem se tedy mezi dvěma variantami titulu.

Abych byla upřímná, varianta *Zvědavé koťátko* se mi jevila značně sympatičtější. Název byl kratší, což jsem ocenila více než název dlouhý a z názvu čtenář/posluchač neví, co čekat, tudíž se prostředí zoologické zahrady stává jakýmsi překvapením. Volba tedy po krátkém rozmýšlení padla na titul *Zvědavé koťátko*

3.4. Rým

Jelikož hlavní částí mé vlastní literární tvorby je zejména poezie, chtěla bych se také mírně zmínit o rýmu a druzích rýmu, které můžeme ve tvorbě naléznout.

Výrazným prostředkem poezie je samozřejmě verš. A právě na konci verše (nebo poloverše) je obvykle souzvuk slov rozdílného významu, tedy rým.

Ve své literární tvorbě jsem se usilovně snažila o to, aby rýmová spojení byla originální a neotřelá. Zároveň jsem však potřebovala volit rýmy jednoduché a snadno zapamatovatelné, neboť je mé zveršované literární dílo určeno zejména malým dětem.

Ve zveršované tvorbě se vyskytuje několikero druhů rýmu jako např.: gramatický rým (posadila x položila, zvířátka x koťátko), štěpný rým (spaní x není, napadlo x zrcadlo), bohatý rým (ocasy x počasí), rým dvouslovný (za ní x zdání, slone x no ne?), asonance (zábavu x ve šklebu, sestra x dneska),

rýmové echo (chlupaté x páté, těle x přátelé) nebo třeba rým useknutý (prostředím x soustředí).

3.5. Charakteristika postav

Hlavní postavou pohádky je koťátko, protože si myslím, že toto mládě je pro děti předškolního věku roztomilé a také přitažlivé. Koťátku jsem se rozhodla dát jako hlavní vlastnost zvědavost, na čemž stojí i celý příběh. Kdyby se koťátko neptalo ostatních zvířat na různé otázky, tak bychom se ani nic nedozvěděli. A jak už jsem psala v kapitole Geneze díla, pohádku jsem chtěla také směřovat tak, aby se děti něco zajímavého a nového dozvěděly. Kotě tedy svými otázkami utváří děj příběhu. Zároveň jsem kotěti dala také příkladné vlastnosti, jako jsou slušnost a zdvořilost, které by neměly chybět ani u lidí.

Další postavy pohádky jsou různá zvířátka, tedy obyvatelé zoologické zahrady. Celkem můžeme napočítat osm druhů – žirafa, opice, chameleon, slon, netopýr, klokan, lachtan a sova. Tyto další obyvatele zoologické zahrady jsem volila tak, aby výběr byl pestrý a také podle sympatií. V nejednom z nich chovám totiž jistou zálibu.

Tato všechna další zvířata mají povětšinou stejnou povahu. Jsou přátelská, veselá, chovají se rovněž zdvořile, trpělivě odpovídají na zvědavé otázky. Zkrátka kamarádi, které by chtěl asi každý.

Nad zvířátka jsem trochu vyzdvihla sovu, jež jsem mírně znázornila jako symbol moudrosti. Sova, jež ví odpověď na každou otázku a v závěru kotěti poradí najít cestu zpátky.

Jediný, kdo se nechová zrovna zdvořile, je netopýr. Ale myslím si, že se není čemu divit. Jak by asi bylo nám, kdyby nás někdo přišel v noci vzbudit a ptal se na různé zvědavé otázky? Mnohým asi stejně.

Další méně výraznou postavou, která se v pohádce objevuje, je také jistý majitel kotěte, tedy nový ošetřovatel. Této postavě jsem nevěnovala příliš mnoho pozornosti, protože mi nepřijde tolik důležitá. Avšak zakomponovat jsem ji kvůli logice děje musela. Jedná se tedy o postavu epizodickou.

Dále jsem potřebovala, aby se zvířata mezi sebou uměla domluvit, proto jsem jim dopřála dar řeči. Vždyť nejstarším projevem personifikace je právě lidská řeč zvířat v pohádkách. Podle L. Lederbuchové (2002, 194n) se personifikace „objevuje často v lidové slovesnosti, je nejčastější metaforou v poezii pro děti, odpovídá naivnímu, dětskému vidění věcí a zvířat jako oduševnělých bytostí“.

Dalším tématem k přemýšlení pro mne byla vlastní jména všech zvířat. Dlouho jsem zvažovala, zda zvířata vůbec pojmenovat, či pojmenovat jenom hlavní postavu zvědavého kotěte. Nakonec jsem však dospěla k závěru, že jména zvířat by byla úplně zbytečná. Navíc by to dětské posluchače jistě velmi mátl.

V původní dějové linii, kterou jsem si načrtla, figurovala dokonce ještě další dvě exotická zvířata - lev a lední medvěd. Po zvážení jsem však tyto další dvě zvířata s těžkým srdcem vyškrtla, protože mi děj přišel pro dětské posluchače až moc zdlouhavý a chtěla jsem, aby si děti pamatovaly zvířata, která v pohádce vystupují. Osm exotických zvířat jsem brala z hlediska zapamatovatelnosti a udržení pozornosti u dětí cílové skupiny za úplné maximum.

3.6. Implicitní čtenář

Jelikož modelovým čtenářem, pro kterého je moje tvorba určena, je samozřejmě dítě předškolního věku, které však ještě neumí číst, nahradila

jsem ve své bakalářské práci termín modelový čtenář termínem modelový posluchač.

Z důvodu celkem rozsáhlé poezie je modelovým posluchačem spíše starší dítě předškolního věku. Ale myslím, že není problém i s předčítáním pro děti mladší, pokud však vyjmeme pouze některé verše nebo příběh budeme redukovat na menší množství zvířat.

3.7. Záměr díla

Mým záměrem bylo napsat pohádku v próze i poezii a jak už pojednávám v kapitole Geneze díla, chtěla jsem kromě estetické a relaxační funkce trochu vyzdvihnout i výchovnou a vzdělávací funkci literárního díla.

V díle se například děti seznámí s tím, jak spí žirafy, že chameleon mění barvy a také proč, dále se dozví poznatek o netopýrech či klokanech. Kladla jsem důraz na způsob života a chování zvířat a dále na poznávací funkci, což jsem znázornila reáliemi ze života zvířat.

Dále jsem chtěla příběh pojmut zároveň i s humorem a vtipem, o čemž jednoznačně vypovídá třeba část s opicemi a jejich hra šlupkovaná nebo část s chameleonelem.

Hlavně jsem se snažila, abych udělala příběh poutavý a blízký dětem (čemuž také přispívá forma dialogu), abych nepoužívala příliš náročná slova a děj psala jednoduše, aby ho dobře pochopili zejména modeloví posluchači. A také, aby byl blízký dětské senzibilitě. Zkrátka *„výklad, který nebude několikanásobný a nebude v dětech vzbuzovat rozporuplnost, úzkostné očekávání a nejasnou situaci, plnou tápání“* (M. Černoušek, 1990, 12).

Jako další cíl byl psát poezii tak, aby se daly některé verše použít i samostatně bez ohledu na celek.

Některé verše jsem také chtěla pojmout jako hádanku. Hádanky se mi nakonec podařily u sedmi z osmi zvířat. Zde umožňuji zapojení také dětí, a to hádáním, který obyvatel zoologické zahrady se pod popisem skrývá, na jaké kotě narazilo tentokrát.

Chtěla bych dále poukázat ještě na závěr celého díla. Závěr jsem cílevědomě chtěla udělat otevřený, což si myslím, že se mi vcelku podařilo. A to z toho důvodu, že bych v budoucnu v tomto textu chtěla i nadále pokračovat.

3.8. Ilustrace a konečná úprava tvorby

„Důraz je teď třeba položit na význam knihy jako specificky obsaženého předmětu. Neboť nejenom literární text, ale kniha jako celek znamená pro dítě vstup do kulturního světa. Zejména u malých dětí, ale ještě i u předškolních nečtenářů připoutává první zájem o knihu její výtvarná stránka. A to jak obrázky a ilustrace, tak i zvolený formát, obálka, grafická úprava a celkový design.“ (V. Gebhartová, 2011, 12)

Tento poznatek jsem si uvědomila skoro na počátku práce. Svoji literární tvorbu jsem si totiž chtěla jen tak pro sebe samozřejmě i vytisknout do konečně podoby knihy, kterou budou podněcovat a podporovat právě ilustrace, které jsou v pohádkách nezbytným doplňkem.

Jako výborný a také konečný nápad se mijevily přímo dětské ilustrace. Mám to štěstí, že mám v blízkém příbuzenstvu jednu nyní již osmiletou velice šikovnou holčičku, která přesně splňovala moje představy. Na výtvarnou výchovu je neuvěřitelně nadaná a nejraději maluje zrovna zvířátka. Netrvalo dlouho a holčičku jsem oslovila s prosbou spolupráce. Podle očekávání jsem se dočkala obrovského nadšení a samozřejmého a okamžitého souhlasu. Po zhotovení celé práce jsem se vydala za oslovenou holčičkou a celé dílo jsem ji

přečetla, aby si sama vytvořila představu, kterou potom znázorní výtvarně. O možných obrázcích jsem společně s autorkou ilustrací dlouho diskutovala. Ve dvou jsme měly nesčetně nápadů, ze kterých ve výsledku vzniklo hned několik krásných ilustrací. Musím říci, že s konečným výsledkem jsem vskutku velice spokojená. Ilustrace jsou čitelné a srozumitelné. Pro představu v příloze přikládám některé z ilustrací knihy.

3.9. Závěr

Zkušenost, kterou jsem tímto pokusem získala, je opravdu velice cenná a jsem vděčná, že jsem tímto směrem měla možnost zkušenosti nabýt. Už vím, že není jednoduché vytvořit vlastní literární dílo, jak se na první pohled možná zdá:

- Autor se musí k mnohým místům textu vracet, znovu je zvažovat a mnohé také přepracovávat. Po tomhle literárním pokusu vím, že mnohdy nejen jednou.
- Autor má představu (vizi) konečné formy svého díla/textu, a tu chce (a měl by) naplnit. Mně osobně stálo přebásnění prozaické verze opravdu mnoho úsilí.
- Dále by měl být neustále „ve střehu“, musí hlídat návaznost, plynulost díla/textu.
- Také musí maximálně zapojit svou tvořivost (tvořivé myšlení), neustále hledat výrazy, v případě poezie samozřejmě hledat rýmy atp.
- Autor by měl mít stále na mysli modelového čtenáře/posluchače, nikdy ho nesmí pustit ze zřetele.
- A samozřejmě musí odvést velký objem duševní práce ještě před tím, než vůbec začne svou literární tvorbu psát: promýšlet téma, dílčí témata, kompozici (návaznost motivů, ...).

Jednoduché vytvořit vlastní literární dílo se zdá hlavně těm, kteří se o to ještě ani nepokusili. Výsledek ale určitě vždy stojí za to. Už jen díky těm pocitům, které každého autora musí jistě naplňovat.

Můj pohled celkově na literaturu se po napsání tohoto vlastního literárního pokusu hodně změnil. Více si vážím autorů a jejich literárních děl, které jsem dříve neuměla tak ocenit. Už vím, že aspektů, které jsou potřeba při čtení a posuzování díla, ale i v tvorbě, zohlednit, je hodně.

Uvědomila jsem si, jak moc jde v literatuře (a jistě i v ostatním umění) o proces, nikoli jen o samotný výsledek.

4. POSUDKY TVROBY

Ke svému literárnímu pokusu jsem požádala o tři posudky, neboť v požadavcích KČL na tento typ práce jsou právě tři posudky, které tvoří nedílnou součást práce. O posudek jsem požádala 1/jednoho odborníka, 2/učitelku mateřské školy a také 3/naprostého laika.

První posudek je odborný. Tento posudek mi ochotně poskytl PhDr. Josef Peterka, CSc. PhDr. Josef Peterka, CSc. je básník a literární teoretik, který vystudoval obor čeština-filozofie na FFUK. V roce 1972 nastoupil do Ústavu pro českou a světovou literaturu ČSAV. O několik let později se stal tajemníkem Svazu českých spisovatelů. Nyní přednáší na katedře české literatury PedF UK v Praze. Doposud již vydal spoustu básnických děl, několik literárněteoretických prací a podílel se také jako spoluautor na několika kolektivních dílech, z posledních jmenujme např. Encyklopedii literárních žánrů (Praha: Paseka, 2004). Kromě toho se také věnoval překladům, a to především ruskojazyčné tvorby. Jeho literárněteoretické práce mi dokonce poskytly studijní materiály k mé BP.

O druhý posudek jsem požádala učitelku mateřské školy Oxanu Urbánkovou. Oxana Urbánková má již několikaletou praxi v Mateřské škole Budeč. Pracuje v heterogenní třídě s dvaceti dětmi. Nedílnou součástí její práce s dětmi je samozřejmě také práce s knihou a pohádkami, které dětem poskytují informace, poučení, stimulují a probouzejí v dětech zvědavost, podněcují představivost a fantazii a slouží jako psychické podněty, které jsou pro duševní vývoj dítěte nesmírně důležité. Proto jsem zvolila i posudek učitelky mateřské školy jakožto zprostředkovatele svoji literární tvorby modelovým posluchačům. Oxana Urbánková nemá s psaním posudků žádnou zkušenost.

Autorkou třetího posudku je Marie Chalupová, která rovněž s psaním posudků nemá žádné zkušenosti. V tomto posledním případě se mi jednalo zcela o laický posudek. Marie Chalupová je matkou tří dětí. Osmileté holčičky a tříletých dvojčat, taktéž holčiček. Tohoto posudku si zároveň velice vážím, protože autorka při psaní posudku zohledňuje i názory a postoje svých dětí, tedy mých modelových posluchačů, kterým tuto literární tvorbu o zvědavém kotěti již přečetla.

4.1. Posudek odborníka

1) Námět se mi moc líbí: koťátko, které se rozhlíží v ZOO a hledá kamarády mezi zvířaty je krásná metafora dětské zvědavosti. Technikou je dětský pohled, roztomilý dialog. Trochu jsem se obával, aby zvířecí chování nebylo spojováno pouze s hravostí, ale rejstřík je širší. Zsvěcenější odborník by nejspíš srovnával s dalšími texty na podobné téma "zvířecí školka."

2) Prozaická "předloha" se mi paradoxně jeví literárně výraznější než poněkud konvenční verze zveršovaná.

3) Filozofický aspekt: přebílené ZOO, které koťátko potřebuje, aby se setkalo v malé výseči světa s tolika druhy, vyznívá dojmem, že nejpřirozenějším rájem je zabezpečená existence v klecích.

PhDr. Josef Peterka, CSc.

4.2. Posudek učitelky MŠ

Pohádka *Zvědavé koťátko* je o seznamování hlavního hrdiny s různými zvířaty v zoologické zahradě. Dílo je především určeno pro malé posluchače. V úvodu se hned dozvídáme místo děje – ZOO. Koťátko se vydává na procházku zahradou a poznává její obyvatele. Líbí se mi, že pohádka je psaná formou dialogu, čímž dokáže děti velmi dobře upoutat, stejně jako humorný nádech, který z textu pociťuji. Příběh se dá cíleně a hodnotně využít při práci s dětmi v MŠ.

Myslím si, že autorka záměrně vždy předem popisuje obyvatele ZOO a poté je jmenuje, čímž dává možnost dětem hádat, o jaké zvířátko se jedná. Jsou dobře vystihnuté rysy charakteru zvířátek, jejich způsob života (chování). Informace jsou krátké, ale přesné, což pomáhá dětem neztrácet zájem. Rovněž vzniká prostor pro paní učitelku rozšiřovat dětské znalosti o konkrétním zvířátku. Nabízí také možnost využít dětské zvědavosti a vyhledávat různé zajímavosti v encyklopediích či pracovat s mapou světa (odkud pochází zvířata).

V pohádce mne zaujala pasáž s opicemi. Jejich dovádění se velmi podobá dětským aktivitám: pohybové hry, hry s míčem, závody apod. Tato část hravě poslouží při čtení v MŠ jako motivace pro následující činnost. Děti se také mohou inspirovat a zahrát hru zrcadlo.

Celou pohádkou jsou provázené kamarádské vztahy mezi zvířaty, což pomáhá v praxi s dětmi rozvíjet respekt a přizpůsobivost ve vztahu k druhému.

I když je pohádka velice zajímavá, pro cílovou skupinu malých dětí je celkem rozsáhlá a může zde hrozit ztráta pozornosti. Myslím si ale, že se text dá případně dobře rozdělit na části.

Líbí se mi, že autorka na konci příběhu udělala závěr „celého dne prozkoumávání“ (o čem se koťátku zdá) a decentně naznačila na možné pokračování: „Jak po zbytek dalších dnů je otevřená zahrada“.

Je pozoruhodné, že autorka své dílo napsala v próze i poezii. Celý příběh se podařilo převést do nové podoby.

Jediné, co chci vytknout, je to, že se ve verších často mění rým sdružený s rýmem střídavým. Myslím si, že pro malé posluchače je tak častý přechod nepřirozený, což může způsobit ztrátu zájmu.

Celé dílo se mi však moc líbilo. Přináší dětem nové vědomosti a má široké využití. Velice ráda využiji tuto tvorbu ve své praxi.

Oxana Urbánková

4.3. Posudek laika

POSUDEK LITERÁRNÍHO DÍLA ZVĚDAVÉ KOŤÁTKO

Tento pohádkový příběh je celý obklopen zvířátky. Zvědavým koťátkem a jemu neznámými tvory. Je velice poutavé, jak malé koťátko putuje po zoologické zahradě a postupně se seznamuje s novými kamarády. U každého z nich prohodí několik slov a dozvídá se mnoho zajímavých věcí.

Na první pohled se mi zdála pohádka příliš dlouhá, ale po přečtení jsem byla mile překvapena. Díky správné volbě jednoduchých slov, lehkým nádechem hádanek i jemně humorným podtónem osloví i ty nejmenší posluchače. Zkrátka tato pohádka je čtivá.

Zaujalo mě, že některé části příběhu jsou pojaty ve stylu hádanek. Je to neobvyklé a pro děti jistě zajímavé a poučné.

Jelikož mám osmiletou dceru a tříletá dvojčata, zařadila jsem i tuto pohádku do našich domácích literárních chviliek. Pohádka u nich shledala velký úspěch. Už během čtení dívky hádaly zvířátka jako např.: „Které zvířátko má dlouhý krk až k nebi?“, nebo „Skáčou ze stromu na strom a dlouhé ocasy jim visí ...“ i „Páni, ty máš krásnou trumpetu. Jak na ni hraješ?“

A už se děvčata předháněla, která první a správně uhodne dané zvířátko. Příběh jsme četli několikrát a pokaždé, i když už dívky věděly, o čem pojednává, poslouchaly se zalíbením o putování malého tvorečka po veliké zoologické zahradě.

Jedinou výtkou, kterou bych uvedla, je, že o některých zvířatech v ději příběhu mohlo být vyjádřeno více zajímavostí z jejich stylu života, např. o slonovi či netopýrovi.

Dalo by se říci, že zakončení díla je otevřené. Tím, že malé koťátko večer upadá do říše snů, usíná a zároveň se těší na následující den, kdy bude otevřena nová ZOO, by mohlo začít nové dobrodružství ...

Jako matka třech dětí mohu tuto pohádku jen doporučit. Příběh děti po celou dobu upoutá a přiměje je k pozornosti.

Marie Chalupová

5. VYJÁDŘENÍ K POSUDKŮM

5.1. Vyjádření k posudku odborníka

Posudek PhDr. Josefa Peterky, CSc. je velmi stručný, ale přesto výstižný. Oceňuji velice kladné posouzení námětu pohádky, který mi dal z celého literárního díla nejvíce práce. Právě širší rejstřík kromě zvědavosti kotěte jsem chtěla budoucímu čtenáři nabídnout, což se podle tohoto posudku také povedlo.

Vznikla paradoxní skutečnost, že autor odborného posudku ocenil prozaickou verzi, což byla verze pracovní. PhDr. Josef Peterka, CSc. argumentuje menší konvenčností prozaické verze, což je pro mne velmi zajímavé a je to podnětem k zamyšlení se nad tzv. konvenčností a nekonvenčností (možno říci snad otřelostí či neotřelostí?) různých žánrů literatury pro děti. Dále si uvědomuji, že v procesu autorské tvorby dochází k paradoxním skutečnostem, v tomto případě došlo k tomu, že pracovní verzi vnímal odborník jako text zdařilejší, výraznější a méně konvenční.

Musela jsem se však i zamyslet nad posuzovaným filozofickým aspektem doktora Peterky. Když jsem tuto pohádku napsala, tak jsem si tento aspekt totiž vůbec neuvědomila a po přečtení tohoto posudku musím říct, že jsem neměla v žádném případě v úmyslu do příběhu vložit myšlenku, že nejpřirozenějším rájem zvířat je zabezpečená existence v klecích. I když to příběh po přečtení logicky vyvozuje. Zoologickou zahradu vidím jako součást této doby, která umožňuje jak dětem, tak ostatním vidět exotická zvířata naživo a něco nového a zajímavého se o nich dozvědět. Nejsem však zastáncem toho, že zvířata se mají v zoologických zahradách lépe než ve volné přírodě. Na druhou stranu si myslím, že ošetřovatelé se snaží ze všech sil udělat všem zvířatům ty nejlepší podmínky, které mají ve

svých možnostech. Jako příklad nám může posloužit kuň Převalského, který by, nebýt ZOO Praha, ve volné přírodě zcela vyhynul. Zoologickou zahradu již musíme brát jako součást dnešní doby, i když na ni nějaká negativa určitě nalezneme. Snažme se proto vyzdvihnout i ta pozitiva, která nám umožňují nahlédnout do tajemného světa exotiky.

5.2. Vyjádření k posudku učitelky mateřské školy

Z tohoto posudku od učitelky mateřské školy Oxany Urbánkové vyplývá, že některé záměry, o které jsem se ve svém díle pokusila, byly správné a vhodné. Kladně je hodnocena forma dialogu, která je dětem blízká stejně jako humorný nádech, který jsem záměrně do tvorby vložila. Je zajímavé, že zrovna tento humorný nádech, humorný aspekt textu mi nedal takové autorské úsilí.

Oxana Urbánková v tvorbě zachytila jednotlivé verše, které mají formu hádanek, a popisuje, jak může s tímto dílem dále pracovat učitelka mateřské školy.

Myslím si, že zveršovaná pohádka je sice rozsáhlejší, o čemž také svědčí tento posudek, ale jak se již zmiňuji v kapitole Implicitní čtenář, lze ji jednoduše rozdělit na jednotlivé části, zkrátit či použít pouze libovolné hádanky apod., což poznamenala i paní učitelka.

Autorka posudku také odhalila myšlenku na případné pokračování příběhu, která byla opět mým záměrem. To, že příběh bude otevřený, jsem měla na zřeteli od samého počátku

Ve veršované podobě se vyskytují dvě rýmová schémata. Učinila jsem tak proto, abych text obohatila, aby nebyly rýmy příliš jednotvárné. Při rozhovoru nad tímto posudkem mi sama paní učitelka sdělila, že při prvním čtení poezie se kvůli uspořádání veršů v textu trochu ztrácela a přechod byl

vskutku nepřírozený. Nicméně při opakovaném čtení byly pro paní učitelku již verše zřetelnější a nabyla větší jistoty ve frázování veršů (v rovině rytmu), tudíž se tento aspekt nejevilo tak negativně.

Jsem ráda, že se ale celkové dílo učitelce MŠ líbilo a oceňuji případné využití v praxi s dětmi v MŠ. Mnoho záměrů, které jsem se snažila do tvorby vložit, autorka tohoto posudku zachytila (forma dialogu, humorný nádech, hádanky zakomponované ve zveršovaném příběhu, naučná funkce textu, přátelské vztahy, otevřený závěr tvorby).

5.3. Vyjádření k laickému posudku

Laický posudek Marie Chalupové se velmi nápadně podobá posudku učitelky MŠ.

I tato autorka posudku zachytila hádanky ve zveršované podobě, které hodnotí kladně, což mě utvrzuje ve správnosti zvolení tohoto záměru. Názory se mírně liší v rozsáhlosti literární tvorby, kde tento posudek tvrdí, že pohádka je čtivá, čímž odpadají starosti o ztrátě pozornosti dětí.

Jelikož Marie Chalupová moji tvorbu již přečetla svým třem dětem, mohla zaznamenat reakci svých modelových čtenářů, která je jednoznačně pozitivní.

Výtkou, kterou k mému literárnímu dílu autorka posudku zmiňuje, je, že jsem část s některými zvířaty zbytečně zkrátila (netopýr, slon). Mám pro to hned několik důvodů. 1/Nechci, aby text působil příliš rozvlekle, a tudíž děti nenudil. Chtěla jsem, aby byla zachována dynamika příběhu, proto jsem zcela záměrně nenechala koťátko zůstat u právě těchto zvířátek (slon, netopýr) příliš dlouho, resp. nechtěla jsem, aby příběh dostal zbytečně popisný charakter. 2/Např. v případě netopýra se ani zvědavé koťátko nemohlo zdržet déle, protože jsem chtěla vyjádřit právě jeho způsob života, což je ten, že ve

dne spí a probouzí se teprve večer. 3/Básnická forma si žádá určitou zkratkovitost. Domnívám se, že skutečnost, že autor něco vynechá, zkrátí nebo zamlčí, je pro tvorbu zcela přirozená. V některých žánrech je to dokonce hlavním rysem. Nevnímám tudíž toto vytýkané zkrácení jako nedostatek svého literárního díla. Naopak si myslím, že přispívá ke čtivosti textu, kterou sama Marie Chalupová uvádí jako přednost příběhu.

V neposlední řadě tento posudek uvádí zakončení díla jako otevřené a myšlenku se „začátkem nového dobrodružství“. Zdá se, že text se mi opravdu podařilo zakončit otevřeně, což bylo mým záměrem, v čemž mě utvrzuje tento i předešlý posudek.

6. POUŽITÉ ZDROJE

Použitá literatura

BRUKNER, J. a FILIP, J. *Poetický slovník*. Vyd. 2., upravené, v Mladé frontě 1. Praha, 1997. ISBN 80-204-0650-6.

ČEŇKOVÁ, J. *Vývoj literatury pro mládež a její žánrové struktury: adaptace mýtů, pohádek a pověstí, autorská pohádka, poezie, próza a komiks pro děti a mládež*. Vyd. 1. Praha: Portál. ISBN 80-736-7095-X.

ČERNOUŠEK, M. *Děti a svět pohádek*. 1. vyd. Praha: Albatros, 1990. ISBN 80-000-0060-1.

EDWARDS, L. *Dětský ilustrovaný atlas zvířat*. 1. české vyd. Praha: Svojtka, 2009. ISBN 978-80-256-0194-5.

GEBHARTOVÁ, V. *Jak a co číst dětem v MŠ: komentovaný výběr literárních textů na základě RVP PV*. Praha: Portál, 2011. ISBN 978-807-3678-548.

HRDLIČKA, František. *Průvodce po literárním řemesle: (základy tvůrčího psaní)*. Praha: Votobia, 2004. ISBN 80-722-0170-0.

CHALOUPKA, O. *O literatuře pro děti*. 1. vyd. Praha: Československý spisovatel, 1989.

JAMES, D., WATTS, C. a LYNN, S. *Co chci vědět o zvířatech*. 1. vyd. Překlad Romana Kempná. Havlíčkův Brod: Fragment, 1999. Studio sovička. ISBN 80-720-0302-X.

JOHNSON, J. *Encyklopedie zvířat pro děti*. Vyd. 1. Praha: Ikar, 2000. ISBN 80-720-2697-6.

KOŘÍNEK, M. a kol. *Podivuhodný svět zvířat*. Olomouc: Rubico, 2011. ISBN 978-807-3461-485.

LEDERBUCHOVÁ, L. *Průvodce literárním dílem: výkladový slovník základních pojmů literární teorie*. Vyd. 1. Jinočany: H, 2002. ISBN 80-731-9020-6.

MOCNÁ, D., PETERKA, J. a kol. *Encyklopedie literárních žánrů*. 1. vyd. Praha: Paseka, 2004. ISBN 80-718-5669-X.

PETERKA, J. *Teorie literatury pro učitele*. Praha: Univerzita Karlova, 2001. ISBN 80-729-0045-5.

TOMAN, J. *Vybrané kapitoly z teorie dětské literatury*. 1. vyd. České Budějovice: Pedagogická fakulta v Českých Budějovicích, 1992. ISBN 80-704-0055-2.

Internetové zdroje:

Kcjl.modry [online]. [cit. 2014-04-01]. Dostupné z: http://kcjl.modry.cz/index_kcl.php?cesta=0;0

7. RESUMÉ

Bakalářská práce Vlastní literární tvorba s komentářem se skládá ze tří hlavních částí.

První částí je vlastní tvorba, kterou tvoří próza i poezie stejné pohádky nesoucí název *Zvědavé koťátko*. Jedná se o pohádku pro děti předškolního věku, která je nejprve napsaná v podobě prózy, což slouží jako předloha pro následné přebásnění.

Druhá část je věnována vlastnímu komentáři, kde jsou rozebírány okolnosti, za kterých samotná tvorba vznikla. Autorka se zde věnuje např. genezi díla, charakteristice postav, záměru díla či konečné úpravě tvorby.

Ve třetí části této práce jsou celkem tři posudky na dílo, které zahrnují posudek odborníka z literárního oboru, dále posudek autora, který zná dobře cílovou skupinu díla – učitelka mateřské školy a poslední posudek je laický. Nedílnou součástí bakalářské práce – resp. její třetí části – je reflexe těchto tří posudků.

8. RESUME

The bachelor thesis *Vlastní literární tvorba s komentářem* (Author's Literary Work with a Commentary) consists of three main parts.

First, the author presents her own fairytale named *Zvědavé koťátko* (Nosy Kitten) in prose as well as a poetry. The fairytale is aimed at preschool children, first written as prose, later made into a poem.

The second part consists of author's commentary, concerning the creation process of the piece of work. The author informs about the characters of the story, goals of the text, as well as the final touches to the piece of work.

There are three assessments of the work, in the third part of the thesis. There is a literary expert opinion, an opinion of a preschool teacher (a person who knows well the target age-group), and a layman opinion. The final part of the thesis is a reflection on the three opinions mentioned above.

9. KLÍČOVÁ SLOVA

literatura, předškolní věk, vlastní tvorba, tvůrčí proces, poezie, veršovaná pohádka

10. KEYWORDS

literature, pre-school age, author's work, creative process, poetry, narrative tale

11. PŘÍLOHY

Seznam příloh:

Příloha č. 1: ilustrace knihy – ošetřovatel

Příloha č. 2: ilustrace knihy – žirafa

Příloha č. 3: ilustrace knihy – opice

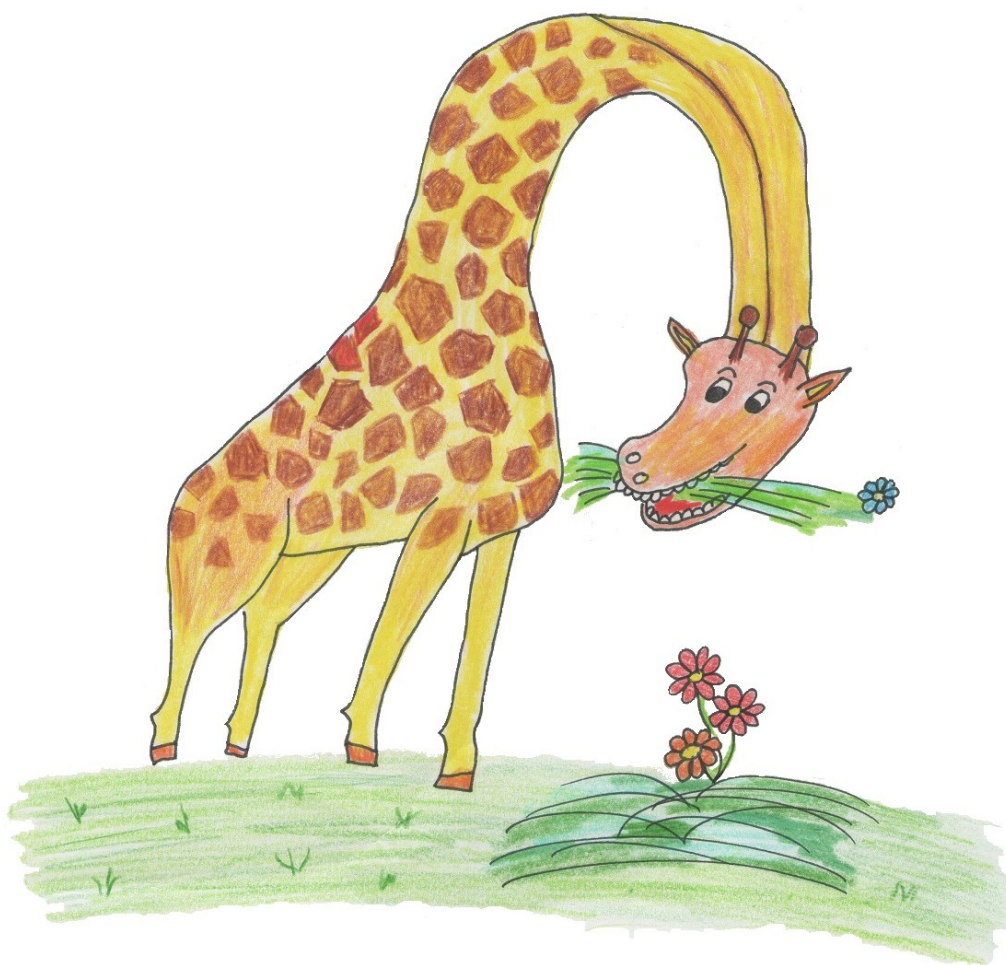
Příloha č. 4: ilustrace knihy – lachtan

Příloha č. 5: ilustrace knihy – chameleon

Příloha č. 1: Ilustrace knihy – ošetřovatel

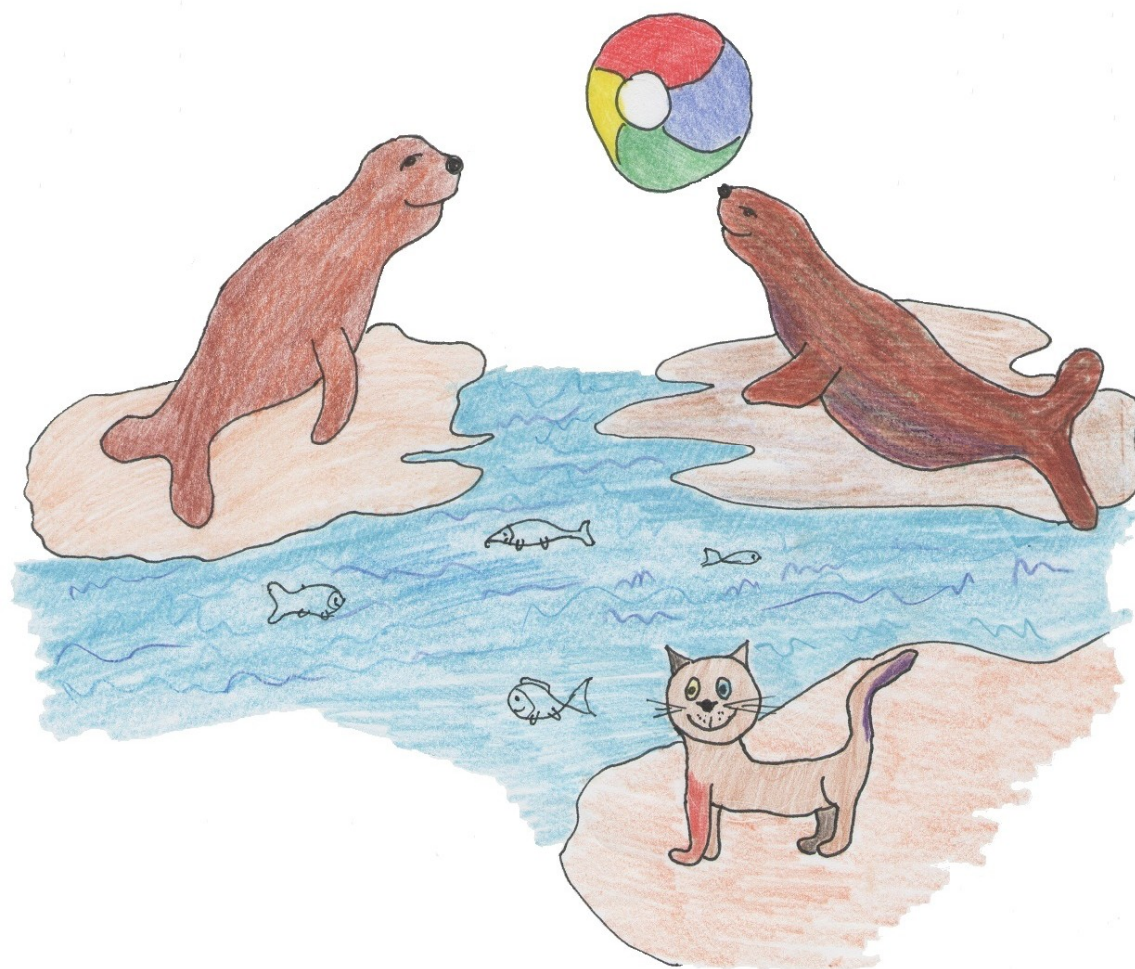
Příloha č. 2: Ilustrace knihy – žirafa

Příloha č. 3: Ilustrace knihy – opice

Příloha č. 4: Ilustrace knihy – lachtan

Příloha č. 5: Ilustrace knihy – chameleon

Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická fakulta

M.D. Rettigové 4, 116 39 Praha 1

Prohlášení žadatele o nahlédnutí do listinné podoby práce před její obhajobou

Závěrečná práce:

Druh práce	
Název práce	
Autor práce	

Jsem si vědom/a, že závěrečná práce je autorským dílem a že informace získané nahlédnutím do zveřejněné závěrečné práce nemohou být použity k výdělečným účelům, ani nemohou být vydávány za studijní, vědeckou nebo jinou tvůrčí činnost jiné osoby než autora.

Byl/a jsem seznámen/a se skutečností, že si mohu pořizovat výpisy, opisy nebo rozmnoženiny závěrečné práce, jsem však povinen/povinna s nimi nakládat jako s autorským dílem a zachovávat pravidla uvedená v předchozím odstavci tohoto prohlášení.

Jsem si vědom/a, že pořizovat výpisy, opisy nebo rozmnoženiny dané práce lze pouze na své náklady a že úhrada nákladů za kopírování, resp. tisk jedné strany formátu A4 černobíle byla stanovena na 5 Kč.

V Praze dne

Jméno a příjmení žadatele	
Adresa trvalého bydliště	

.....

podpis žadatele

Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická fakulta

M.D. Rettigové 4, 116 39 Praha 1

Prohlášení žadatele o nahlédnutí do listinné podoby závěrečné práce

Evidenční list

Jsem si vědom/a, že závěrečná práce je autorským dílem a že informace získané nahlédnutím do zveřejněné závěrečné práce nemohou být použity k výdělečným účelům, ani nemohou být vydávány za studijní, vědeckou nebo jinou tvůrčí činnost jiné osoby než autora.

Byla/a jsem seznámen/a se skutečností, že si mohu pořizovat výpisy, opisy nebo rozmnoženiny závěrečné práce, jsem však povinen/povinna s nimi nakládat jako s autorským dílem a zachovávat pravidla uvedená v předchozím odstavci tohoto prohlášení.

Poř. č.	Datum	Jméno a příjmení	Adresa trvalého bydliště	Podpis
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				